

Arvoisa ministeri,
hyvät kehitysyhteistyön asiantuntijat,

Vuonna 2007 hyväksytty kehityspoliittinen ohjelma jätti avoimeksi monia kysymyksiä, joista kehitysyhteistyötä tekevät kansalaisjärjestöt esittivät perustellun huolensa. Nyt osaan näistä kysymyksistä on saatu vastaus ympäristö-, metsä- ja vesilinjausten muodossa. Muutama kommentti lienee kuitenkin paikallaan.

Ympäristölinjauksissa tuodaan myönteisesti esille naisten ja tyttöjen aseman tärkeys kestävästä kehitystä tavoiteltaessa. Linjauksissa muistutetaan myös ettei ilmastonmuutokseen sopeutumista ja köyhyyden poistamista pidä tarkastella irrallaan toisistaan.

Ympäristölinjauksissa viitataan biopolttoainetuotannon riskeihin, joita muodostuu ruuantuotannolle ja luonnon monimuotoisuudelle. Toivoisin kuitenkin että Suomi noudattaisi niiden osalta erityistä varovaisuutta: tropiikista ei löydy sellaista biopolttoainetuotantoa, jonka nettovaikutukset kasvihuonepäästöihin ja luonnon monimuotoisuuteen olisivat myönteiset. Luonnontaloudellista kestävyttä voi olla niiden osalta vaikea saavuttaa.

Ympäristölinjauksissa on toki myös puutteita. Niissä korostuu silmiinpistävästi kauppaa tukeva kehitysyhteistyö. Herää kysymys ajetaanko tässä kehitysmaiden vai Suomen tarpeita?

Entä mitä mahtaa olla suomalainen lisäarvo luonnontaloudellisesti kestävä kehityksen edistämiseksi? Kotimaisessa metsätaloudessa saavutukset monimuotoisuuden vähentämisen pysäyttämisessä eivät ole mairittelevia.

Ympäristölinjauksissa jää muutama kohta epäselväksi, kuten puhdasta energiantuotantoa käsiteltäessä: tarkoitetaanko tällä muutakin kuin uusiutuvia energiamuotoja, esim. ydinvoimaa tai hiilen talteenottoa ja varastointia?

Entä miten Suomi aikoo varmistaa että kehitysyhteistyövarat ohjautuvat luonnontaloudellisesti kestäväan kehitykseen Maailmanpankin kautta toimittaessa?

Seuraavaksi pari huomiota metsälinjauksista. Metsäsektoria käsittelevässä pohjapaperissa korostetaan ympäristölinjausten tavoin naisten päätöksenteon vahvistamista metsän käyttöön liittyvissä kysymyksissä. Toistaiseksi on kuitenkin epäselvää koskeeko sama periaate myös paikallisyhteisöjä ja alkuperäiskansoja.

Metsäpaperissa tuodaan esille myös sademetsien merkitys hiilinieluna. Tämä on olennaisen tärkeä ulottuvuus kestäväan metsätalouden ja ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta.

Metsälinjauksessa on myös muutamia puutteita: aktiivinen monimuotoisuuden suojeleminen on jätetty kokonaan käsittelemättä. Onko tämä ollut tietoinen ratkaisu? Luonnontaloudellinen kestävyys ei nimittäin toteudu ilman laajojen ja yhtenäisten metsäalueiden suojeleminen.

Metsälinjausta tulisikin vielä täydentää suojelualueiden perustamisella, alueiden kartoituksella sekä niiden hallinnointiin ja käyttöön liittyvällä opastuksella. Suomella olisi näillä sektoreilla varmasti paljon annettavaa.

Entä olisiko vielä mahdollista linjata millä ehdoilla ns. REDD-yhteistyötä (Metsäkadosta ja metsien heikkenemisestä aiheutuvien päästöjen vähentäminen) tehdään. Toisin sanoen miten voidaan varmistaa että a) hyödyt kohdentuvat ennen kaikkea kohdemaahan ja

paikallisyhteisöön, b) ettei alkuperäiskansojen oikeuksia loukata, ja c) että toimet tukevat monimuotoisuuden säilymistä?

Muutama sana vielä vesistrategiapaperista: vesilinjaus on selvästi paras kolmesta, se sopisi hyvin malliksi tuleville linjapapereille. Linjauksissa huomioidaan hyvin paikallislähtöiset ratkaisut sekä Suomen oman osaamisen kehittämisen tarve.

Strategiassa tuodaan esille myös ilmastonmuutoksen yhteys veteen ja konfliktien lisääntymiseen. Tämä on hyvä tiedostaa.

Ainoana puutteena näyttää olevan veteen liittyvät elinympäristöt, kuten kosteikot, rantaluonto ja jokikäytävät, jotka on jätetty tässä paperissa kokonaan käsittelemättä. Tämäkin ongelma ratkeaa, jos siihen otetaan luonnon monimuotoisuutta tarkasteleva näkökulma.

Lopuksi muutamia kehittämissuhteita:

Luonnontaloudellista kestävyyttä voi olla vaikea arvioida ilman luonnon monimuotoisuuteen erikoistuneita tutkijoita. Tämä kannattaisi ottaa huomioon jo hankkeiden suunnittelussa.

Kehitysyhteistyön uudet painotukset edellyttäisivät myös keh- toimijoiden lisäkoulutusta ja kapasiteetin vahvistamista. Onko tämä huomioitu ohjelman rahoituksessa?

Sama koskee koko koulutusjärjestelmää: jatkossa ympäristö- ja ilmastoasiat ovat politiikan valtavirtaa. Tämä olisi hyvä tiedostaa nostamalla ympäristökysymykset läpileikkaavana teemana koulutuksen keskiöön myös UM:n valmennuksessa.

Suomen kehityspolitiikka on ottamassa rohkean askeleen uuteen aikakauteen. Toivon että näistä ajatuksista on jotain hyötyä uusien linjausten toteutuksessa.

Eero Yrjö-Koskinen

toiminnanjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliitto